

I N M E M O R I A M
Prof. dr. BÉLA KIS
(15 februarie 1924-29 noiembrie 2003)

Cerneala tipografică nu a apucat să se usuce pe "Laudatio" scrisă cu ocazia decernării medaliei pentru merite deosebite în entomologie, înmănată cu ocazia simpozionului de Entomofaunistică pentru Europa centrală la 22.09. 2003 în Linz/Austria, profesorului Béla Kis, când vestea trecerii sale în neant a ajuns la noi din Budapesta. A fost înmormântat pe 16 decembrie în cimitirul Fiume din Budapesta.

Tăcut, modest, foarte pasionat și dotat cu o deosebită putere de muncă, Béla Kis s-a născut la 15 februarie 1924 la Aiud. În localitatea natală a urmat școala generală, apoi liceul „Bethlen”, fiind un eminent elev. Stâncăriile din Cheile Aiudului, pădurile de amestec sau vegetația cu caracter stepic au stimulat pasiunea pentru natură, astfel încât în 1946 Béla Kis se înscrie la Facultatea de Științe Naturale a Universității „Bolyai” din Cluj. Absolvent al Facultății în 1950, cu un excelent examen de stat, naturalistul B. Kis este încadrat ca asistent la Catedra de Zoologie a Universității. Fidel Universității „Bolyai” și mai târziu „Babeș-Bolyai”, Béla Kis se pensionează ca șef de lucrări în 1984. Catedra de Zoologie nu se poate dispensa de experiența didactică și cunoștințele sale practice, menținându-l în activitate până în 1995. Recunoscându-i meritele didactice și prestigioasa activitate științifică, Universitatea „Babeș-Bolyai” îi conferă titlul de profesor universitar onorific.

Pentru studenți, colegi și toți cei care l-au cunoscut și admirat, a fost și va rămâne „Profesor Kis”, iar pentru cei mai apropiați „Béla bácsi” (unchiul Béla).

Cunoscut ca unul dintre cei mai reprezentativi entomologi din România, prof. B. Kis a început cercetările în 1951, cu studiul ordinului *Orthoptera*. În anii următori, în paralel cu studiul ortopterelor, abordează ordinele *Neuroptera*, *Plecoptera* și *Heteroptera*. Rezultatele cercetărilor referitoare la ortoptere au fost sintetizate într-o remarcabilă lucrare de doctorat "Studiul ortopterelor din România".

Pe lângă cursuri și îndrumătoare pentru lucrări practice de Zoologia nevertebratelor, prof. Kis a îndrumat și numeroși studenți la elaborarea lucrărilor de diplomă, unii dintre ei continuând și azi școala entomologică clujeană.

Activitatea științifică, clădită în liniște și fără valuri, însumează peste 80 lucrări științifice publicate în țară și străinătate. În aceste lucrări au fost

descrise 28 specii noi pentru știință (8 ortoptere, 5 neuroptere, 15 plecoptere), precum și multe specii noi pentru țară, contribuind din plin la afirmarea entomologiei românești și la cunoașterea biodiversității entomofaunei naționale.

Lucrări de sinteză (cărți) au fost publicate în prestigioasa serie monografică "Fauna României": *Neuroptera (Planipennina)* în colaborare cu C. NAGLER și C. MÂNDRU (1970), lucrare care a obținut premiul "E. Racoviță" al Academiei. În 1974, în aceeași serie, apare volumul dedicat ord. *Plecoptera*, în 1984, excelenta sinteză *Heteroptera* (partea generală și suprafamilia *Pentatomoidea*), iar în 2001 volumul consacrat suprafamiliilor *Coreoidea* și *Pyrrhocorioidea*.

Prof. dr. Béla KIS a participat în ultimii 30 de ani la cele mai importante proiecte de cercetare la care au fost angrenați și zoologi. A studiat și publicat ortopterele, neuropterele și plecopterele de la Porțile de Fier, a lucrat și a studiat mult în Dobrogea, sudul Banatului, Oltenia, dar în special în Transilvania.

Lucrările științifice ale dr. KIS nu sunt simple note, ele concentrează importante date morfologice, biologice, ecologice și zoogeografice, fiind ilustrate cu unele dintre cele mai corecte și mai atractive desene publicate în România. În ultimii ani a studiat și dermapterele din România, publicând și o lucrare de revizuire a acestui grup, foarte puțin cunoscut.

IN MEMORIAM

În cei 45 de ani de activitate didactică, prof. KIS a organizat și condus zeci de excursii de studiu cu studenți, numeroase lucrări de licență, lăsându-și astfel o evidentă amprentă asupra școlii entomologice din Cluj.

Ca în cele mai multe cazuri, recunoașterea activității și meritelor prof. dr. KIS s-au lăsat în mod oficial mult așteptate în țară. În ciuda acestui fapt neesențial - având în vedere modestia care-l caracterizează - mulți specialiști și renumiți oameni de știință din străinătate i-au dedicat, în semn de prețuire, numeroase specii noi pentru știință. Din anul 1991 este ales membru de onoare al Societății Maghiare de Entomologie, a fost membru fondator (1990) al Societății Române de Lepidopterologie, în cadrul căreia a desfășurat o foarte bogată și intensă activitate, fiind distins cu medalia "Aristide Caradja". Prin trecerea în neființă a dr. Béla KIS, Facultatea de Biologie, dar în special entomologia românească pierde polii unui magnet care a atras mulți entomologi tineri și vârstnici.

Colegii, prietenii și toți cei care l-au cunoscut îl vor păstra în memorie așa cum a fost, modest, tăcut, dar excelent entomolog, un om cu suflet ales, deschis naturii și celor care l-au solicitat. Odihnească-se în pace, iar sufletul să-i fie înălțat de roiuri de fluturi și alte insecte atât de dragi lui.

László RÁKOSY